

ВІРШІ, НАРОДЖЕНІ З БОЛЮ ТА ЛЮБОВІ

Родом Валентина Романівна Павлюк з Гощі, там серед мальовничої природи на березі річки Горинь пройшло її щасливе дитинство. Росла Валентинка жвавою допитливою дівчинкою. В школі була активісткою, відвідувала чи не кожен гурток та факультатив - починаючи від співів і закінчуючи військовою підготовкою. Навіть сьогодні вона може без проблем розібрати та скласти зброю: дуже подобалося ходити в тир на стрільби. Разом зі своєю подругою Наталією Коваль співала в хорі, яким керував Володимир Іванович Краля.

потрібно було приготуватися: запаситися пряжею для перемотування, яку потрібно було й вибрати, адже дуже мокра та надто суха часто рветься, а це впливатиме як на виробіток, так і на якість пряжі. А щоб отримати гідну заробітну плату, потрібно було працювати й давати норму. Вже в ті часи льону не вистачало й ми частенько

В мене саме черга стояла, робила ксерокопії, й тут він дзвонить. Не часто з його вуст лунали ніжні слова, а тут наче щось відчував... Та я була така заклопотана роботою і попросила, мовляв, давай поспілкуємося ввечері. До сьогодні я відчуваю невимовну вину, що не вислухала його тоді, не додала любові. Ми живим не додаємо

Раймалася наша героїня й малюванням – тато однокласниці Наталії Гончарук – місцевий художник, що малював афіші для Гоцанського кінотеатру, з радістю допомагав дівчатам опановувати ази художнього мистецтва, й тут дівчат чекав успіх. Згодом набуті навички знадобилися Валентині Романівні спочатку на Льонокомбінаті, а пізніше, коли вже власні діти пішли до школи, то ще й їм допомагала з малюнками на біологію.

Після восьмого класу наша героїня мріяла опанувати професію перукаря та стати хорошим майстром, оскільки в Гощі жіночого перукаря на той час годі було знайти. Батько Валі самостійно підстригав її як хлопчика, от їй і хотілося створювати красу для жінок. Та про плани дівчини дізналася сусідка і розповіла матері. Відтак сусідчині доводи виявилися резонними для її батьків, тож вчинили на перукаря Валентину не пустили.

– Після закінчення десяти класів два літніх місяці заміняла виховательку в садочку, що пішла у відпустку. Займалася я зі старшою групою, дуже старалася, щоб діткам було цікаво. Мені так подобалося працювати з дітьми, навчати їх нового й цікавого, розповідати про навколишній світ, а також вигадувати для них різноманітні забави. Так народилася мрія стати вихователем, тож і подала документи в педагогічний. Проте іспит з історії не склала, і не чекаючи результатів, забрала документи... Думала так тоді: «Якщо вже на те пішло, на моє не вийшло, то треба йти туди, де буде хороша заробітна плата», – розповідає пані Валентина про свої плани стосовно майбутньої професії.

В місцевій газеті дівчина натрапила на оголошення про набір у Рівненське міське професійно-технічне училище №39. Тож Валентина та її подруги Світлана Сумка і Наталія Коваль написали заяви на ткаць. В той час це була хороша і високооплачувана професія. Та після екскурсії, відвідавши ткацький цех, де настільки шумно, що ткалі ходили в спеціальних навушниках, дівчата переписали заяви на операторів мотальних машин. Училище подруги закінчили в 1981 році з червоними дипломами.

– Направили мене на роботу в мотальний цех корпусу побутових тканин. Там відбувався процес перемотування пряжі для отримання паковки з одночасним контролем якості пряжі. Працювала я на новеньких чехословацьких автоматах «Аутосук». В цеху я повинна була бути задовго до початку робочого часу, оскільки

переходили на бавовну. В цеху знаходилися верстати, що виготовляли й бавовняне полотно, навіть змішували льон з бавовною, – розповідає Валентина Романівна про свій перший робочий досвід.

Окрім цього, навіть тут наша героїня була активісткою: випускала стінгазету «Клякса» та осінню їздила разом із загonom у колгосп «Зоря» збирати яблука.

– В цеху, незважаючи на працюючі верстати, стояла тиша, підтримувався порядок, дівчата зодягнені у форму – чепурні та охайні. У своєму житті мені довелося чимало побачити, але після комбінату я ніде не бачила таких хороших умов для працівників. Форма нам видавалася: два зручні блакитні халатики, білі хустки з логотипом Льонокомбінату та надзвичайно зручні черевички, що ми в них літали, біля верстатів, наче метелики. Побутові умови на комбінаті були на високому рівні. В роздягальнях знаходився холодильник та сушка для волосся, кожна з дівчат мала секцію, де перевдягалася, більш цінні речі здавали черговій, що постійно перебувала в роздягальні...

Заміж Валентина вийшла дуже рано. Зі своїм майбутнім чоловіком познайомилася під час несення ним строкової служби у Гоцанській військовій частині. Потім закохані деякий час листувалися, хлопець приїжджав у гості і незабаром зробив пропозицію.

– Оскільки мама пізно вийшла заміж, я щось подумала: якщо не вийду заміж зараз, то потім і поготів. Так після одруження переїхала до чоловіка в Новояворівськ Львівської області, де ми прожили двадцять п'ять років. Виховали двох синів – Сергія та Романа. Але ось уже десять років, як я повернулася і проживаю в Гощі – так напевне розпорядилася доля...

У кожного з нас в душі і на серці життя залишає чимало ран: деякі гояться, інші – так ніколи і не затягуються. Такою раною для Валентини Романівни стала втрата сина, який загинув у зоні АТО.

– Дуже тяжко це переживала і переживаю до сьогодні, відчуваючи провину перед ним, – з боєм говорить пані Валентина. – Сергій з дитинства був сміливий і самостійний, веселий і жартівливий. Навесні 2014 року він пішов добровольцем, не міг на все це спокійно дивитися збоку, вирішив, що час діяти. Вже пізніше я дізналася, що він був і на Майдані, тільки мені нічого не розповідав, щоб не хвилювалася. Цей рік для мене був найважчим – я молилася за нього не припиняючи... В моїй пам'яті назавжди закарбувався його останній дзвінок з фронту.

любові, не додаємо уваги, не цінуємо той час, коли вони з нами. Вважаємо, що все ще буде завтра, а те завтра може й не наступити... Звідки ж я могла думати, що таке трапиться?..

Того ж дня близько десятої пролунав дзвінок, що сповістив Валентині про загибель сина... Засинаючи і прокидаючись, з тої хвилини перша думка її тепер завжди про Сергія. А весь біль втрапи, почуття провини перед ним почали виливатися у віршах. 25 травня 2015 року вона записала в зошит свій перший вірш – «Дорогому синочку»:

*Без тебе, мій сину,
Весна відшуміла.
Сади відцвіли.
Троянда розквітла,
Осипалась швидко...
Мов біль торкнувся її.
Війна ще не втихла...
Вбиває, калічить
Там побратимів твоїх.
Холоднее літо
Наступить незмінно,
Дощами заплаче за всіх.
Тебе не вернути...
Не пригорнути...
Синочку, мій дорогий.
Недолюбила, не долетіла...
Собою не закрила,
Щоб зберегти.
Як ранена пташка...
О, Боже! Як тяжко
Втрачати синів дорогих...!
Туга серце крає...
Та вбить не вбиває,
І жить не дає...
Без тебе, мій сину,
Ростуть твої дітки,
Без тебе народиться син...*

З того часу Валентина Павлюк, що взяла собі псевдонім «Сум», виливає свою душу, біль і любов у віршах. От нині вже десяток товстезних зошитів списала, її поезію надрукували у двох альманахах, третій готується до друку. Має чимало шанувальників своєї щирої творчості та безліч друзів, що люблять і всіляко підтримують її.

Надія РОМАНЧУК